

К 792/Д 87

1200000868758

ОГГ БЮХНЕР

ЛЕОНС И ЛЕНА

КОМЕДИЯ

превод Димитър Гочев

стиховете преведе Иван Радоев

премиера на 18 март 1980 г.
в театъра, 19 часа

K $\frac{792}{284}$

Георг БЮХНЕР

Архивна репродукция по
гравюра от I пол. на XIX в.

120000868758

действащи лица

КРАЛ ПЕТЕР, от кралство Ноно	ГЕОРГИ СТЕФАНОВ
ПРИНЦ ЛЕОНС, негов син	ЕМИЛ ИВАНОВ
ПРИНЦЕСА ЛЕНА, от кралство Иши,	
годеница на Леонс	ГАЛИНА МИЛАНОВА
ВАЛЕРИО	СЕВДАЛИН ПОПОВ
ГУВЕРНАНТКА	ЕЛЕНА ДАНЧЕНКО
ЦЕРЕМОНИАЛЕН МАСТОР И УЧИТЕЛ	ГЕОРГИ РАДОМИРОВ
ПРЕЗИДЕНТ НА ДЪРЖАВНИЯ СЪВЕТ	АНДРЕЙ МЕДНИКАРОВ
ПРИДВОРЕН СВЕЩЕНИК	НИКОЛАЙ МИТЕВ
РОЗЕТА	АНТОАНЕТА КРЪСТЕВА
ВЪЗПИТАТЕЛ	ВАСИЛ САПУНДЖИЕВ
СЛУЖИ, ПОЛИЦАН И ТЕЛОХРАНИТЕЛИ	ХРИСТО ПАМУКОВ
	ОГНИЯ КАМЕНАРСКИ

постановки	сценография
ДИМИТЪР ГОЧЕВ	НАДЕЖДА МИТЕВА

музика
ИВАН ФИЛЕВ

музиката се изпълнява от оркестър „РУСЕ“.

Имало едно време едно бедно дете, което си нямало нито баща, нито майка. Всички били умрели. И никой не останал на земята. Целият свят бил мъртъв. Тогава детето тръгнало на път и търсело ден и нощ. Но тъй като нямало никой на земята, то поинскало да отиде на небето, защото луната го гледала страшно мило. Но когато стигнало до луната, то видяло, че това било изгнило дърво. Тогава тръгнало към слънцето. Но когато стигнало до него, видяло, че това било един изсъхнал слънчоглед. А когато стигнало до звездите, видяло, че това били малки златни комарчета, забодени на небето. И те били също мъртви. А когато поинскало да се върне на земята, тя била счупена ваза за цветя. А детето било съвсем само. Тогава то седнало да плаче. И до днес то седи там, винаги само.

Из пиесата „Войцек“

447860

Съдбата на малкото момче в цитираната приказка много напомня живота и творческото горене на немския драматург Георг Бюхнер. В любопитството на детето откриваме страстния копнеж на Бюхнер да намери правилния път към възтържествуване щастието на земята, а разочарованието от грозотата е тонуса за онази трайна тема на самотата, която откриваме в пиесите на немския драматург. Бюхнер написва само три драматични произведения, но те са достатъчно талантиливи, за да може той да впише името си в немската класическа драматургия. И до днес те се играят по световните сцени, защото идеите им кореспондират с противоречията на съвременните световни проблеми.

Бюхнер е роден през 1813 година в семейството на хирург, в херцогство Хесен-Дармщадт влизало в съюза на южногерманските държавици. Умира съвсем млад — само на 23 години. Но, съдбата предвещала ранната му смърт, сякаш е била и мъничко милостива, и твърде рано го въвежда в стремителния ход на времето. Още юноша Бюхнер трескаво се замисля над понятия като революция, човешка съдба, народ, щастие и нещастие.

В краткия си живот Бюхнер се разкрива като свободолюбива и бунтарска натура: той се увлича и изпада под силното влияние на френския материализъм и учението на Сен-Симон; през 1834 г. взима дейно участие в организирането на тайно дружество за правата на човека, а това е първата в германската история революционна организация, в която влизали както ляворадикални елементи на буржоазната интелигенция, така и студенти, занаятчии, работници. През 1833 г. това дружество подготвя въстанието във Франкфурт на Майн. За бунтарство Бюхнер често е лежал в затвора.

Георг Бюхнер твори в началото на XIX век, време, когато се разрушава феодализмът в Германия и се зараждат със стремителен ход правите и икономическите принципи на новия буржоазно-капиталистически строй. Но тези процеси се извършват с много кризисни ситуации в Германия: появяват се крупни философски течения, революционни брожения, виждаме как народът е объркан в своите идеали и начини за борба против насилието.

С пиесите си Бюхнер категорично отхвърля романтичните мотиви в немската драма. Затова той се смята за един от основоположниците на реалистичната пиеса. Бюхнер се обръща към традициите на Шекспир и продължава линията, започната в немската драматургия от Гьоте.

По структурата на творбите си Георг Бюхнер се явява и своеобразен предтеча на драматични похвати в съвременната западна драматургия: мозаична, еkleктична структура, болезненост на съзнанието у героите, мрачни краски при описание на човешкото съществуване, присъствие на гротескни фигури. Светът в неговите творби напомня отражението от счупено или разкривено огледало: нравствените стойности се оказват фалшиви, индивидът е самотен, животът е тягостен. С цялата си остро-драматична композиция, Бюхнер се показва като автор, който жадува революционни промени, но същевременно се стъписва от парадоксите и „случайностите“ на историята; вижда разрухата на добродетелите в света, разрушаването на илюзиите, но не може и да прозре правилния път към перспективата за добро между хората. Затова трите пиеси на Бюхнер напомнят развълнуващ монолог, импресия, а не толкова строга драматична структура.

Драмата „Войцек“ представлява жесток трагичен фарс. В него е пародирана до мрачна гротеска „грижата на човека“. Тук имаме издевателства на по-силните над беззащитните: Войцек, личност с чувствителността и чистотата на детската душевност, е смазан и унижен от антихуманните нрави в живота.

Мислите на Бюхнер за революцията и трагиката в стихийното бунтарство на народа са изразени в „Смъртта на Дантон“. Сюжетът е основан на острата борба между идеите за революцията, които защищават Робеспьер и Дантон. Но този спор е само част от проявленията на конфликта между народа и личностите, които се опитват да ръководят неговата революционна ярост. Пиесата завършва със смъртта на Дантон, но логиката на развитието на действието предсказва и падението на Робеспьер. Бюхнер разкрива не само трагедията на водачите във Френската революция, но и трагедията на народа като стихийна маса в големия бунт.

В „ЛЕОНСИ ЛЕНА“ откриваме най-ярко темата за маскарадната празничност и бляскавост в отношенията между членовете на господстващата класа. На пръв поглед хората в тази пиеса са весели, стабилни, но чувствавам как усмивката е застинала на устните им: всичко е един фалшив, марионетъчен театър. Любовта между Леонс и Лена се оказва тъжна, безделническа игра. Любовни думи, а в душата на Леонс е пусто, и това ражда неговата злъчна ирония, пародията на красивите думи в любовта. Героите в пиесата напомнят натруфени, бутафорни фигури. Единствен Валерио, личността с народна душа, е най-близко до реализма на живота, но и той поставя много въпроси пред себе си за истината в светските нрави. Така с тази пиеса Бюхнер по илюстрателен начин нанася жестока присъда над правите в господстващата върхушка, която отнема най-хубавите преживявания на младостта и постепенно ги прави марионетки в един жесток карнавал.

Три пиеси, една повест („Ленц“), няколко стихотворения... това е творчеството на Бюхнер. Неговият живот и творения са един символ на мъчителния път на човека към всяка истина: път, изпълнен с жажда за промяна на света, с поражения и мъчителни прозрения, но винаги водещ напред. Затова драматичното творчество на Георг Бюхнер е повик за борбата срещу несправдите в света. Именно в това ние откриваме и съвременните внушения на Бюхнеровата драматургия.

Крум ГЕРГИЦОВ

Страсбург, 1836 г.

До Гункоф

Мили приятелю,

Ще бъда съвсем искрен. Вие и вашите приятели според мене, не сте избрали най-правилния път. Идеите на висшата интелектуална класа не могат да променят обществото. Невъзможно! Нашето време е чисто материално, и ако бяхте по-директни в политическите си действия, то скоро щяхте да стигнете до точка, където тази реформа отсамо себе си щеше да престане. Вие никога няма да излезете от пропастта, която дели образованата класа от не-образованото общество.

Аз се убедих, че образованото и богато малцинство, колкото и компромиси да прави с властта и със себе си, никога няма да промени отношението си към голямата класа — НАРОДА! А самата голяма класа — народа? За нея има два лоста: материалната нищета и религиозният фанатизъм. Всяка партия, която знае как да действа с този лост ще победи. Аз вярвам в социалните неща. Трябва да се търси един абсолютно правдив закон, да се потърси образуването на един духовен живот за народа, а отживялото модерно общество да бъде пратено по дяволите. За какво трябва тази висша класа да се разхожда между земята и небето? Целият нейн живот се състои в опити да избяга от своята страшна скука. Тя трябва да напусне този свят и това е единственото ново, което тя може да преживее.

Георг БЮХНЕР

представлението води
ЕФРОСИНА ГРИГОРОВА

текста следн
РОЗА ЯЧЕВА

технически сътрудници

завеждащ-постановъчната част — Петър Гузелски, художник-изпълнители — Христо Луканов и Иван Памуков, ръководител „Организация и реклама“ — Надежда Ванева, ръководители на художественото осветление — Георги Харалампиев и Димитър Ников, завеждащ звуково оформление — Цвятко Ячев, театър-майстори — Кънчо Начев и Здравко Владимиров, тапицерско ателие — Йордан Петров, завеждащ театрален реквизит — Васил Сапунджиев, шивашко ателие — Стефка Божанова и Маньо Манев, железарско ателие — Георги Петков, дърводелско ателие — Нено Ненов, грим и перуки — Станой Станоев и Гинка Ангелова, завеждащ театрален гардероб — Христина Балинова и Мария Луканова.

Програмата състави и редактира
ЛИТЕРАТУРНОТО БЮРО ПРИ ТЕАТЪРА

художествено оформление
ДИМИТЪР ГИЛЕВ